

der dominerer; en egentlig Helhedsopfattelse vil man søge forgæves efter. Dog er der et Hovedtema, det, hvoraf hele Bogen har faaet Navn, nemlig at faa Lønsatsen fastsat ens for alle uden Hensyn til Elterspørgselen. Forfatteren henviser til Forholdene, som de er for Embedsmænd, der faar samme Løn i samme Stilling. Udvælgelsen sker her ikke gennem forskellig Lønhøjde, men derved, at kun de dygtigste overhovedet bliver antaget. Saaledes burde det efter Ruskins Mening være ogsaa for de egentlige Arbejdere. Gode og daarlige Arbejdere skal betales ens; men man skal naturligvis have Frihed til at antage den gode og forkaste den daarlige. Det er en Teori, der i mange Maader falder sammen med Arbejdernes egne Bestræbelser, naar de f. Eks. bekæmper Akkordarbejde. Men den modsatte Tendens: at betale den gode Arbejder bedre end den daarlige, er og vil sandsynligvis vedblive at være saa stærk, at den næppe lader sig udrydde. Fortjenstfuld, navnlig vel i Forhold til Datidens Opfattelse, er hans stærke Fremhæven af Forbrugets Betydning. „Vi maa derfor bedømme Produktionen efter Forbrugets Art og Maal. Produktion består ikke i møjsommelig frembragte Ting, men i Ting, der kan bruges hensigtsmæssigt.“ (S. 124).

Men det vilde føre for vidt at lede om eller at gen-drive Teorier i en Bog, der som allerede nævnt ikke har sin Styrke i det teoretiske, men i mangfoldige Tankeglimt og i den stærke etiske Tone, som overalt trænger igennem. Da Ruskin har vundet stor Indflydelse paa den dannede Almenhed i England, bør Bogen ogsaa kendes som et Bidrag til Forstaaelse af engelsk Tankegang. Oversættelsen forekommer mig god og smagfuld.

Even Marstrand.

ZEWI ABERSON: *Les Revendications Juives*, Union des Nationalités, Publ. 18.

Da Rationalismen og med den Ligheds- og Emancipationstanken brød igennem i Vesteuropa, var Jødernes Ligeberettigelse en af de Konsekvenser, der droges. Det hævdedes, at det var uforeneligt med de nye Ideer at berøve Jøderne nogen borgerlig eller politisk Ret, fordi de troede anderledes end de andre. Som andre Konfessioners Tilhængere maatte ogsaa de have fuld Ret i Samfundet. Og efter at Emancipationen ved den store Revolution var blevet en Kendsgerning, fremhævede den af Napoleon indkaldte Synode af Rabbinere atter indtrængende, at Jødedommen var en Konfession og intet andet, at følgelig enhver Begrænsning af Jødernes Ret var et Indgreb i Religions- og Samvittighedsfriheden.

Som Konfession vandt Jøderne Emancipationen. Men hverken for sig selv eller andre formaaede Ligeberettigelsens jødiske Forkæmpere at skjule, at hvis Jødedommen ikke var andet end en Konfession, var de selv ikke Jøder: som gode Rationalister var de aldeles konfessionsløse. Nogle var konsekvente nok til at drage denne Slutning: da ikke Troen skilte dem fra de kristne, var der intet der skilte dem; de lod sig døbe og forsvandt i Omgivelserne. Men de fleste var dog for jødiske i Følelse og Væsen til at kunne betræde denne Vej. Og da begyndte den vilde Jagt efter en Existensform, efter et Skel, der paa den ene Side var væsentligt nok til at berettigede til at sondre mellem Jøder og andre, paa den anden Side ikke var saa væsentligt, at man deri kunde finde Støtte for Opfattelsen af Jøderne som fremmede, hvorved den nys vundne Emancipation atter vilde være udsat. Medens de Troende stadig havde Konfessionen at holde sig til, var der ikke Grænser for, hvad de andre kunde finde paa i Retning af særlige „Missioner“, der paahvilede Jøderne, og for hvis Opfyldelses Skyld de maatte bevares som Enhed. Nogle fandt, at Beskæftigelsen med jødisk Litteratur og Historie var et tilstrækkeligt Existenspaaskud. Andre mente, at Jøderne, spredte mellem Folkene, bedre end alle andre kunde virke

for Fred og Forstaaelse mellem Nationerne o. s. fr. Og udadtil gav dette Dilemma sig de besynderligste Udslag; da man mere frygtede det for tydelige Skel end det for lidet iøjnefaldende, søgte man nervøst at udrydde alt, der kunde synes en udenforstaaende Betragter exotisk. Selv Gudstjenesten „reformeredes“, saa at den blev en ret nøje Kopi af den kristne. Og en Tidlang var de strengt rituelle de eneste, der bekæmpede denne forcerede Assimilation og overhovedet dannede det eneste bevidst jødiske Element.

Men Nationalitetsidéens Udbredelse gav endeligt Jøderne uden Hensyn til deres Stilling til den jødiske Religion en Existensform. De Modsigelser, der uløseligt hæftede ved de utallige andre Løsninger paa det jødiske Spørgsmaal, forsvandt, saa snart Jøderne betragtedes og betragtede sig som en Nationalitet. Og ikke blot teoretisk, ogsaa praktisk, i det daglige Liv viste Nationaljødedommen sig i Besiddelse af en moralsk Styrke, større end nogen af de andre Løsningers. Den nationalt sindede Jøde kender intet til „Assimilanten“s snart bevidste, snart ubevidste Tryglen om de andres Anerkendelse, hans Skræk for at vise sig for jødisk i Væsen og Udtryksmaade, for at virke eller blive betegnet som fremmed. Nationaljøden anerkender saa at sige paa Forhaand alt det, man vil kunne finde paa at sige ham i den Retning, ja mere end anerkender det: fremhæver det selv ved enhver Lejlighed, baade i Ord og Gerning. Man har heraf taget Anledning til at paastaa, at Nationaljøder og Antisemiter i Theorien staar paa det samme Grundlag: Opfattelsen af Jøderne som fremmede blandt de omgivende Folkeslag. (I Praksis er det i hvert Fald snarere Assi-
milanter og Antisemiter, der ofte finder hinanden).

Det er imidlertid klart, at den nationale Bevægelses Tyngdepunkt ligger der, hvor Jødedommens Tyngdepunkt ligger: i Østeuropa. Den ethniske Enhed, som Jøderne i Rusland, Polen, Galizien og Rumænien danner, der er forbundet indadtil ved eget Sprog, egen Litteratur, egen Religion, egne Sæder, kort sagt ved alt det, der - i hvert

Fald tilsammen — gør en Hob Mennesker til et Folk, denne Enhed, hvis nationale Væsen er utvivlsomt, og hvis moderne nationale Bevidstheds Udviklingshistorie er en ganske anden end den ovenfor antydede, denne faktiske, haandgribelige jødiske Nation danner naturligvis Udgangspunktet, Grundlaget for den nationale Opfattelse af Jødedommen ogsaa for Vestjøden. De faa Jøder i Vesteuropa — thi Amerika maa i denne Sammenhæng stilles Side om Side med Østeuropa, da ogsaa der Jøderne lever som social Enhed: i New-York alene er der dobbelt saa mange Jøder, som der er Mennesker i Kjøbenhavn — de faa Jøder i Vesteuropa kunde aldrig alene danne en Nation eller give Anledning til Opfattelsen af Jøderne som en saadan, eller i hvert Fald ikke til en levende bevidst national Bevægelse. Tilslutning til den nationale jødiske Bevægelse betyder da for Jøden i Vesteuropa Erkendelsen af hans Samhørighed med det i Østeuropa levende jødiske Folk og Viljen til at leve sit aandelige Liv i Overensstemmelse dermed, til at tilegne sig (og opdrage sine Børn i) den jødiske Kultur, til at haabe og arbejde paa en Fremtid for og med det jødiske Folk.

Men herved bliver det Skel, der for saa mange unge Vestjøder bliver Anledningen til deres national-jødiske Overbevisning, yderligere uddybet. Det bliver unaturligt, pinligt, maaske umuligt at leve og arbejde med og for et Folk, man ikke føler sig samhørende med uden i politisk Henseende; man drives naturligt til ogsaa politisk at søge at blive til ét med sine. Men selv Østjøderne udgør i de Lande, de lever i, kun en Minoritet af Befolkningen, har altsaa heller ikke nogen egen politisk Existens — helt bortset fra den Misstemning, der ikke sjældent hersker mellem de forskellige nationale Elementer paa disse Steder. Og derfor ser vi da ogsaa, at det jødiske Folks urgamle Længsel efter et eget Hjem paa Fædrenes historiske Grund, i Palæstina, bliver en af de førende Idéer indenfor den nationale Jødedom. Det er den zionistiske Bevægelse med

dens omfattende Verdensorganisation, der repræsenterer denne Hovedlinje i den jødiske nationale Bevægelse, med hvilken den ofte af udenforstaaende gøres til ét.

Den foreliggende Brochure er en Gengivelse af den Tale, der paa Nationaliteternes Konference i Lausanne nu i Sommer holdtes af den jødiske Delegations Ordfører Zewi Aberson. Talen indeholder en god, kort og knap Fremstilling og Begrundelse af det jødiske Folks nationale Krav, som Forfatteren sammenfatter saaledes:

1) Ophævelse af borgerlig og politisk Ulighed, da Lighed i Pligter maa medføre Lighed i Rettigheder. — (Dette Punkt, der nu ikke mere forsvares ud fra Religionsfrihedens Princip, men som et almindeligt menneskeligt Krav, har jo nu ved den russiske Revolution mistet en stor Del af sin Betydning).

2) Den jødiske Nationalitets Ret til at pleje sit Sprog, sin Kultur og sine Traditioner maa tilsikres den, idet Jødernes Ret til selv at tage Bestemmelse om alt vedrørende deres nationale Kultur anerkendes overalt, hvor de lever i større samlede Grupper (nationale Skoler, Højskoler etc.).

3) Ret til fri national Udvikling i Palæstina, til fri Indvandring, til Kolonisation, til Pleje af jødisk Kultur og hebraisk Sprog i Skole og Samfund.

Enhver, der ønsker at forstaa den store Brydning mellem Nationaljødedom og Assimilation, der i stadigt højere Grad bliver det herskende Træk i Nutidens jødiske Liv, eller som føler Interesse for en af de sundeste og friskeste unge Bevægelser i vor Tid, vil have Glæde af at gøre sig bekendt med Aberson's smukke og klare Redegørelse, der ogsaa kan tjene som en god Indførelse i det jødiske Spørgsmaals mangeartede Problemer.

Joseph Davidsohn.